

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΦΑΡΜΑΚΟΝ ΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ 'Εν 'Αθήναις φρ. 15 — 'Εν δε ταῖς ἑπαρ. φρ. 16 — 'Εν τῇ ἑξῆς. φρ. 20.
Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΤΥΓΗΤΗΣ.

ΠΡΟΟΔΟΣ.

Καλῶς σὰς κῦρα!

Μετ' ἀπουσίαν ἱκανῶς μακρὰν ἐπανερχομαι ἐνώπιόν σας ὡς κομήτης, ὡς ἐκεῖνος ὃν μᾶς ἀνήγγειλεν ἡ 'Ρφημερίς καὶ ὅστις ἐτι δὲν ἦλθεν, ἡ ἀπολέσας τὸν δρόμον, ἡ βαρυνθεὶς ν' ἀφήσῃ τὰ οὐράνια θεάματα διὰ νὰ προσεγγίσῃ καὶ ἴδῃ τὰς ἀνουςίας διασκεδάσεις τῆς δυσώδους μας γῆς, καὶ τῆς 'Ελλάδος μας, ἰδίως κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ὁπότε τὰ σπουδαιότερα τῶν συμβάντων εἶναι αἱ ἐξετάσεις τῶν ἐκπαιδευτηρίων, καὶ οἱ ἀρραβῶνες ἐν κύκλῳ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον στενῶ, ὡς ἂν ἐνδιέφεροντο καὶ οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ νυμφίου, περὶ τῆς στενότητος οἴου δήποτε κύκλου.

Τὸ ἐγὼ μου δὲν μετεβλήθη· σὰς προειδοποιῶ. 'Βμεινα πάντοτε οἷος ἦμην. Δύσπιστος, ἀπελπισ, ἀπαισιόδοξος, ὡς ὁ Σοπενχάουερ, ἡ κάλλιον ὡς ἡ Παλιγγενεσία τὴν ἐπομένην τῆς πτώσεως τοῦ ὑπουργείου Τρικούπη.

'Αν ἡκολούθουν τὸ σύστημα τοῦ φίλου μας Καλιβάν, σήμερον προτιθέμενος νὰ ὁμιλήσῃ περὶ προόδου, θὰ ἐπέγραψον τὸ ἄρθρον μου «Πρόδος — γουρούνια.» 'Αλλ' ὁ Καλιβάν ἔχει μανίαν νὰ συζευγνύῃ, ὡς ἀληθὲς προξενητὴς γάμων διὰ μιᾶς παύλας τὰ ἀσυνένωτα, καὶ ὅταν ἀρχίξῃ νὰ πανυλῶν εἶνε ἀκράτητος. 'Εγὼ ἔχω ἀπεναντίας τὴν μονομανίαν νὰ διαχωρίζω, καὶ ἐπομένως, μετὰ τὴν ἀδειάν σας, θὰ διαχωρίσω τὴν οὐρανογενῆ κόρην, ἥτις χειραγωγεῖ ὡς θεόπεμπτος Βεατρίκη τὸν μέσον τοῦ σκότους τῶν αἰώνων χωροῦντα ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν βόρβορον τῶν προϊόντων τῆς χώρας τῶν Γεργεσηνῶν καὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ Περικλέους.

* *

'Όταν ἐν συζητήσει τυγχάνῃ νὰ μοὶ λέγωσι — Καὶ δυστυχῶς συνεχέστατα — ὅτι ἡ 'Ελλάς προώδευσεν πολὺ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀπελευθερώσεώς της, ἐγὼ γελῶ, διότι ἔχω ὅλον τὸ δίκαιον τοῦ κόσμου.

Καὶ ὅταν μοὶ τὸ λέγῃ κανεὶς ἀπλοῖκος, αἰσιόδοξος, ἐν τῷ ὀλίγῳ ἀναπαυόμενος, κανεὶς ἐκείνων τῶν χριστιανικῶν

τύπων τῶν παρελθουσῶν γενεῶν, μειδιῶ μὲν, ἀλλὰ τὸν συχωρῶ εὐχαρίστως· ἀλλ' ὅταν μοὶ τὸ διατείνεται κατὰ πρόσωπον ἐν τῶν μὲν ἐκείνων ὄνταρίων, ἄτινα πεφυσιωμένα καὶ στρογγύλα ὡς μηδενικά ἐκ τοῦ τύπου, δὲν διαθέτουσιν οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον χώρον τοῦ ὄγκου τῶν ὅπως φιλοξενήσωσιν ἓνα κἂν κόκκον ὀρθοῦ λόγου καὶ πρακτικῆς σκέψεως, ὅταν φίλοι μου ἀγγλῖνοι, νοήμονες, με γνώσεις καὶ με προτερήματα, ἐκ κακῶς ἐννοουμένης φιλοπατρίας αὐτογνωμόνως διίσχυρίζονται τοῦτο, τότε τὸ μειδιάμ μου εἶνε σεσηρὸς καὶ ἀπαίσιον.

Δυστυχῶς ἡ ἰδέα αὕτη κατήντησε κοινὴ πεποίθησις. 'Ητο μία τῶν φιλοφρονητικῶν ῥήσεων τὰς ὁποίας λέγομεν πάντες, ἐν γνώσει τοῦ ψεύδους, ὡς ὅταν θωπεύοντες δύσμορφον καὶ τερατώδες τεννίον φίλης οἰκογενείας, λέγομεν «τί ὠραῖο παιδάκι!» ἂν ἡ μήτηρ ἦνε παροῦσα. 'Ητο ἴσως πλάνη τῶν ἄγαν φιλελλήνων, οἵτινες κατερχόμενοι εἰς 'Ελλάδα με ἰδέας πολὺ μικρὰς περὶ ταύτης, ἐβλεπον αἴφνης κατὶ μικρὸν, ἀλλ' ἀπροσδόκητον, καὶ ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ αὐτῶν ἀνέπεμπον ὕμνους πλήρεις λυρισμοῦ, ἐκλαμβάνοντες ὡς ὁ αἰσθηματίας ἰδαιλὸς τοῦ Σερβάντες, τοὺς ἀνεμομύλους ἀντὶ γιγάντων. 'Εγένετο κατόπιν κοινὸς τόπος, μαθηματικὴ ἀλήθεια. Οὐδεὶς τῶν κατὰ καιροὺς δημοσιογράφων — καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, τῶν ἐσχάτων ἐσχατος — ἐν ἀπορίᾳ κυρίου ἄρθρου εὐρισκόμενος, δὲν ἀνεμάσησε τὴν ἀηδὴ αὐτὴν γλυκορρίζαν, ἀρχόμενος συνήθως διὰ τῆς στερεοτύπου φράσεως:

«'Η 'Ελλάς μετὰ βίον πεντήκοντα μόνον ἐνιαυτῶν, προώδευσεν θαυμασίως κλπ.»

Ἔτε.

«Καταπληκτικὴ εἶνε ὄντως ἡ πρόδος, ἣν ἐπετέλεσε τὸ μικρὸν τοῦτο ἔθνος ἀπὸ πεντακονταετίας . . . κλπ.»

Ἔτε.

«'Αν τις ἀποβλέψῃ εἰς τὰ ἔργα, ἄτινα ἐγένοντο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ θὰ ὁμολογήσῃ καὶ ἄκων ὅτι ἡ πρόδος εἶνε σχετικῶς μεγίστη . . . κλπ.»

'Ο δὲ τελευταῖος δημότης τοῦ τελευταίου δήμου τῆς Πελοποννήσου, ὁ τελευταῖος τῶν κουλουργίδων τῆς Μακεδονίας, ὁ τελευταῖος τσουμπεδοφόρος Μικρασιάτης, ὁ ἐρχόμενος εἰς 'Αθήνας, φέρων συνήθως ἐπίδεσμον ἐπὶ τοῦ ἐτέ-

ρου τῶν ὀφθαλμῶν ὅπως ἰαθῇ διὰ τοῦ κ. Ἀναγνωστάκη ἀπὸ τῆς ὀφθαλμίας, βλέπει μὲ τὸν ἕνα ἔκπε πληγμένον ὀφθαλμὸν τὰ χρυσότευκτα φατνώματα καὶ κιονόκρανα τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Σίνα, ἵσταται ζωωδῶς καὶ κεχρῶς θεώμενος, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇς μάλιστα, τὰ ἄξεστα καὶ βένανυσα μαρμάρινα ὁμοιώματα τοῦ Ρήγα καὶ τοῦ Πατριάρχου πρὸ τῶν προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἀνευρίσκει ἐν τοῖς ἐλεφαντιῶσι μέλεσι τῶν ἀκατεργάστων ἐκείνων ξοάνων, τὴν ὕδρωπικὴν πρόδον τοῦ βασιλείου τῆς Βλᾶδος.

Καὶ ἂν τολμήσῃς νὰ εἴπῃς εἰς τὸν ἡλίθιον ἐπισκέπτην ὅτι ὅσα βλέπει πολὺ ἀπέχουσι τῆς προόδου, ἐκεῖνος θὰ σὲ προσβλέψῃ δυσπίστως καὶ κτηνωδῶς. Καὶ ἂν ἐπαναλάβῃς τὴν πεποιθήσιν σου εἰς τὸν ἄρτι ἀποφοιτήσαντα τῶν σπουδῶν διδάκτορα, τὸν μετέχοντα τῆς συντάξεως, φέρ' εἰπεῖν, τοῦ Ἐθνοφύλακος ἢ τοῦ Ὁλύμπου, θὰ σὲ ἀτενίσῃ βλοσυρῶς καὶ τὸ ὀλιγώτερον ὅπερ δύναται νὰ σοὶ εἴπῃ εἶνε ὅτι παραλογίζεσαι. Καὶ ἂν τύχῃ ν' ἀκούσῃ τὴν γνώμην σου τις τῶν ἐχέφρονεστέρων καὶ μετριοπαθεστέρων θὰ σοὶ εἴπῃ, ὅτι ἴσως ἐν μέρει εἶναι ὀρθαὶ αἱ κρίσεις σου, ἂν καὶ ὑπερβολικαί, ἀλλ' ὅτι δὲν συμφέρει νὰ λέγωνται αὐτὰ χάριν τοῦ ἔθνους!

Καὶ ἰδοὺ ἡ ἀνελικρίνεια καὶ ἡ ὑποκρίσια προαγόμεναι εἰς πτυχιούχους ἀρετὰς, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησουϊτισμὸς συγχέομενος μετὰ τοῦ Πατριωτισμοῦ! Νὰ θέσωμεν φρίκωτρον εἰς τὸ στόμα διὰ νὰ μὴ ἀπογοητεύσωμεν τὸν παχυλὸν οἶστρον τοῦ Χαλθαρίζῃ· ν' ἀποκαλέσωμεν λευκὸν τὸ μέλαν, διὰ νὰ μὴ διαταράξωμεν τὴν πέψιν τοῦ μεγαλουργοῦ ἀρθρογράφου, τὰ προϊόντα τοῦ καλάμου τοῦ ὁποίου ἀπαντᾷς κατὰ τριμηνίαν εἰς τι τῶν ἀποκέντρων καφενεύων τοῦ Ψυρῆ.

Καὶ τοῦτο εἶνε ἕτερον δεῖγμα προόδου.

Πρῶτον πάντων συμφωνήσωμεν ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ὄρων.

Τί ἐννοοῦμεν πρόδον;

Τὸ κατ' ἐμὲ ἀποφεύγων οἰονδήποτε ἀφηρημένον καὶ μεταφυσικὸν ὄρισμόν ἤθελον ἀπαντήσῃς εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην διὰ τῆς ἀπαγγελίας τοῦ ὀρασιότατου ποιήματος τοῦ ἐξόχου Ἀμερικανοῦ ποιητοῦ Longfellow, ὅπερ ἐπιγράφεται Excelsior. Ποτὲ δὲν ὄρισθη λαμπρότερον καὶ γραφικώτερον ἢ ἀκοίμητος ἐκείνη τάσις πρὸς τὰ πρόσω τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, δεσμώτου ἀπέναντι τοῦ ἀπροσίτου τῆς τελειότητος ἀντικατοπτρισμοῦ· ἀλλ' ὅπως μὴ ταράξω τὰ νεῦρα ὑμῶν, διὰ περιόδων ποιητικῶν, ἀρκούμαι δίδων ἐκ τοῦ ἐμοῦ πτωχοῦ θησαυροφυλακίου, ὄρισμόν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σαφῆ, ἀλλ' ὅστις ἂν δὲν ἔχῃ ἀκριβείαν καὶ περιεκτικότητα, ἂν ἐπέρχεται ἀπότομος, κατόπιν μεσολαβούσης ιδέας, ἔχει ὅμως τὸ μόνον προτέρημα νὰ ᾔναι γνήσιος γόνος μου, καὶ διὰ τολμηρᾶς περιστροφῆς ἰδεῶν πρόδον ἐγὼ καλῶ τὴν ἀείποτε ἐπὶ τὰ κρείττω βαίνουσαν ἐλευθερίαν καὶ εὐημερίαν τοῦ ἀτόμου ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ εὐημεροῦντι κράτει.

Ἄν σᾶς ἀρέσκῃ ὁ ὀρισμὸς μου, κρατήσατέ τον σᾶς παρακαλῶ, διότι δὲν μοῦ χρειάζεται· στοιχίζουσιν τόσον εὐθνηοί, ὥστε δύναμαι νὰ κατασκευάσω διακοσίους, καὶ ἂν ἀγαπᾶτε προστάξετέ με· ἡμπορεῖ νὰ μὴ ᾔναι ἴσως πολὺ φιλοσοφικός, εἶνε ὅμως ἀρκούντως πρακτικός. Πρόδος μὴ ἐξασφαλίζουσα τὴν εὐημερίαν μου καὶ τὴν ἐλευθερίαν, δὲν εἰζεύρω τί εἶδους πρόδος εἶνε, ἀλλὰ βεβαίως δὲν μὲ εὐχαριστεῖ. Ἡ πρόδος δὲν εἶνε ἀπόλυτος ὁμολογουμένως, ἀλλὰ σχετική. Πρόδος ὅμως ἐπιφέρουσα ἀγαθὰ προβληματικά καὶ ἀνεπαίσθητα εἶνε τόσον πρόδος, ὅσον εἶνε εὐτυχία ἢ πεντάρα ἢ ὁ ἐπαίτης ἀπολαμβάνει ἐνίοτε παρὰ τοῦ ἐλεήμονος.

Λοιπὸν ἀνακεφαλαιῶ πρόδον ἐννοῶ ἐγὼ πραγματικὴν εὐημερίαν καὶ βελτίωσιν. Ἄν παραδέχεσθε τὴν ιδέαν μου, συζητοῦμεν· ἂν ἦσθε Τορκουεμάδαι καὶ Χιμέναι, στρεβλωταὶ τῶν συνειδήσεων καὶ δεσμοφύλακες τοῦ πνεύματος,

ΑΤΤΙΚΗ ΝΥΞ.

I

Ὁ ἥλιος, καθὼς τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς δημιουργίας, ἐβυθίσθη πέραν τῶν ὁρέων καὶ τῶν θαλασσῶν, θυμοειδῆ καὶ περιφλεγῆς ὡς ὁ πεπτωκὸς ἄγγελος ἐν τῇ ἀγωνίᾳ αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἡ ἱερὰ νύξ, ἂν δύναται νὰ ὀνομασθῇ νύξ ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἀφανοῦς καὶ ἡ ἀποκάλυψις τοσοῦτων μυστηρίων. Ἐν τῷ ἀπλήτῳ φωτὶ τῆς ἡμέρας ὁ ὄγκος τῆς γῆς στρέφεται δίκην γίγαντος τυφλοῦ, ἀποκεχωρισμένος ἀπὸ τῆς λοιπῆς δημιουργίας ὡς χάλιζ ἐντὸς ὠκεανοῦ, ἀλλ' ἐν τῇ σκοτεινῇ νυκτὶ ἀνοίγονται αἱ πύλαι τῆς συνειδήσεως, αἱ κόραι τῶν ὁμμάτων στρέφονται αὐτομάτως πρὸς τὰ ἄνω καὶ το ἀνθρωπίνον πλάσμα βλέπει καὶ αἰσθάνεται τσαῦτα ὅσα καὶ ὁ ἐποπτεύων ὀφθαλμὸς τῆς Προνοίας. Ψυχὴ, ἐντρυφήσον εἰς τὴν θέαν τοῦ σύμπαντος· ἀναγνωρίζεις τὴν ἀρχικὴν σου πατρίδα, τὸν οὐρανόν; ἐκεῖνος ὁ ἀστὴρ ὁ ὕψιστος δὲν κεῖται ὑπεράνω ἐνὸς λογισμοῦ σου καὶ ὁ κόσμος ὃν παρατηρεῖ δὲν εἶναι μείζων ἐκείνου ὃν φέρεις ἐν σεαυτῇ; Ἀπεκδυθεῖσαν τὸν βιωτικὸν ῥόπον σὲ βλέπουσιν οἱ χιλιόμυριοι ὀφθαλμοὶ τοῦ παντός καὶ χιλιόμυρια στόματα ψιθυρίζοντα σὲ ὀνομάζουσιν ἀδελφὴν· ὅποια ἀγαλλίασις νὰ ᾔσῃ ἡ εἰκὼν τῆς θείας ταύτης δημιουργίας καὶ νὰ δύνασαι ἀποτεينوμένη πρὸς

II

τὸ ἄπειρον νὰ κραυγᾷς ἐδῶ εἰμι ἐγὼ! Ποῦ κατοικεῖ λοιπὸν ὁ θεός, ἂν μὴ κατοικῇ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ;

Ὡ νύξ, θεότης τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, τί δύναται ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς νὰ ἀπεικᾷ τὴν μεγαλειότητά σου καὶ τὴν ἄπειρον ταύτην εἰρήνην, ἣν ἐπιχέεις ἐπὶ πάσης τῆς φύσεως ὡς νέκταρ θεόδοτον; ἔστησας τὸ σκοτεινόν σου ἄρμα ἐν μέσῳ τοῦ στερεώματος, ὡς μόνη κυρία καὶ δέσποινα τοῦ ἀπείρου· καὶ ἐνῶ τὴν κεφαλὴν σου περιστεφουσι μυριαυγεῖς λαμπτήρες, οἱ πόδες τῶν ἵππων σου πατοῦσι καὶ θαμάζουσι τὴν γῆν· ἄξωνα ἔχεις τὸν Γαλαζιαν· ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ ἄρματός σου οἱ αἰθέρες συνταράσσονται καὶ κυλινδοῦνται ὡς κύματα θαλάσσης καὶ περιλούουσι τὰς κορυφὰς τῶν ὁρέων καὶ τὰ βάθη τῶν κοιλάδων καὶ εἰς τὸν κρότον τῆς μάστιγός σου ἀφυπνίζονται αἱ ἐναρμόνια ἡχοὶ τῶν σπηλαίων ἀπὸ σφαῖρας εἰς σφαῖραν καὶ ἁστερισμῶν εἰς ἁστερισμόν. Τὸ μέτωπόν σου διατάσσει εἰς τοὺς κόσμους ἵνα σὲ παρακαλουθῶσι καὶ σπεύδουσιν ἐν ἀμίλλῃ ἅπαντες πρὸς δυσμὰς, ἐν ᾧ ὑπὸ τὰ ἀπαλά σου βλέμματα φρίττει ἡ κτίσις σύμπασα καὶ πάντα σὰρξ καὶ πᾶν ἔμψυχον. Ὁ ἥλιος ἤθελε σβεσθῇ ἂν μὴ ἐκρύπτετο, καὶ τὸ ἐκπεπληγμένον ὄμμα τοῦ θνητοῦ φοβεῖται καὶ θαυμάζει, ἐλ-

τότε σιγῶ, σὰς προσκυνῶ ταπεινῶς καὶ σὰς λέγω ὅτι πρό-
εθον ἀποκαλῶ μαζί σας τοὺς λόγους τοῦ Κόσταρ καὶ τὰ
σὺρητήρια τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, ἅτινα—εἰσῆσθω
ἐν παρόδῳ—τὰς σεληνοφeggiς νύκτας ὁπότε ρεμβάζομεν
καθήμενοι πρὸ τοῦ καφενείου, ἐπὶ τοῦ μεγαλείου κῆς Πα-
τρίδος, ἀποθηκεύουσι τόσην ποσότητα νιτρικοῦ ὀξέος εἰς
τοὺς μυκτῆρας μας, ὥστε δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ὀνειρευόμεθα
ὅτι ἐκράτησαν τὸν δῆμαρχόν μας οἱ ἐξ Ἄρτης φυγόντες
Τούρκοι διὰ νὰ τὸν καταστήσωσι μουτεσαρίφην τῆς νεο-
δμήτου πόλεως Χαμηδιέ.

Ἐξετάσωμεν τὸ σύνολον, πρὶν ἢ ἐξετάσωμεν τὰ καθέ-
καστα.

Εὐήμερεϊ ἡ Ἑλλάς ὡς κράτος; εἶνε ἡ Ἑλλάς ἐλεύθερον
κράτος; προώδευσεν ἡ Ἑλλάς;

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, καλὸν θὰ ᾔτο νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἐ-
ρώτησίς μας εἰς οἰκονομολογικὴν ἐπιτροπὴν συνισταμένην
ἐκ τοῦ ἀξιοτίμου κ. πρωθυπουργοῦ ὡς προέδρου, καὶ τῶν
κ. Βελέντσα, Τομαροπούλου, Γορτζῆ, Καλαμίδα καὶ ἂν
θέλετε πρὸς τοῦτοις καὶ τῶν κ. κ. Νεγρεπόντη, Συγγροῦ,
Καραπάνου κλπ. ὅπως μᾶς εἴπη αὕτη εἰς οἶον σημεῖον οἰ-
κονομικὸν ἐφθάσαμεν.

Ἀλλὰ δὲν χρειάζεται κανεὶς νὰ ἐφεύρῃ τὸ δῶνυμον τοῦ
Νεύτωνος ὅπως ἀπαντήσῃ ἐπάνω—ἀτίω εἰς τὴν ἐρώτησίν
μου, ἀφοῦ ὅλοι ἐδιδάχθημεν τὴν πρόσθεσιν καὶ τὴν ἀφαι-
ρεσιν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα. Εἶναι ζήτημα προσθέσεως
καὶ ἀφαιρέσεως.

Ἐχομεν προϋπολογισμὸν 40—50 ἑκατομμυρίων φράγ-
κων κατ' ἔτος. Ἦδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν 60—70, ἀλλὰ δὲν
τὰ ἔχομεν, καὶ ἂν θέλῃ τις νὰ μάθῃ τὸ διατί, ἄς ἐρωτήσῃ
τὸν Σπυλιόπουλον καὶ τὰς ἐκὼν ἀέκων ἀποκαλύψῃς του.

Τὸ ρῆμα κλέπτω κατήντησε ρῆμα auxiliaire, ὡς λέγουν
οἱ Γάλλοι εἰς τὴν γλώσσάν μας, ὡς τὸ ἔχω καὶ τὸ εἶμαι,

καὶ αἱ μέθοδοι τῆς νεοελληνικῆς πρέπει νὰ τὸ συμπεριλά-
βωσιν εἰς τὸ τυπικὸν τῆς γραμματικῆς διὰ νὰ λέγωμεν
κλέπτω-φάγει ἂντὶ ἔχω φάγει καὶ θὰ κλέψω ὑπουργός ἂντὶ
θὰ εἶμαι ὑπουργός.

Ἐχομεν λοιπὸν 50 ἄς ὑποθέσωμεν ἑκατομμύρια πρόσ-
δων· μετὰ τὰς νέας μας ἐπαρχίας θὰ ἔχωμεν ἐν τέταρτον εἰ-
σέτι, 12 περίπου ἑκατομμύρια ἐπὶ πλέον.

Ἀλλ' ἔχομεν 400 καὶ ἐπέκεινα ἑκατομμύρια χρεός, τὰ
ὁποῖα ἀπαιτοῦν ἀπλοὺς τόκους μόνον, ἂν ὑπολογίσωμεν πρὸς
7 τοῖς ἑκατὸν, 30 περίπου ἑκατομμύρια κατ' ἔτος. Δηλαδή
τὸ ἥμισυ τοῦ προϋπολογισμοῦ μας.

Καὶ σημειώσατε ὅτι αὐτὰ τὰ χρεῖα εἶνε ἀπαρασάλευτα.
Ἄν κατάρθωσαμεν νὰ ῥίψωμεν τὸ κανόνι ἄλλοτε κατὰ τῶν
Ἀγγλῶν τοῦ Λονδίνου καὶ κατὰ τῶν Βαυαρῶν τοῦ Μονάχου
μετὰ ὅλα τὰ modus-Vivendi τοῦ Κοντοσταύλου, δὲν θὰ κα-
τάρθωσαμεν ὅμως ποτὲ νὰ διαφύγωμεν ἀπὸ τοὺς γαμψώ-
νυχας ἀπεριτμήτους καὶ βρωμεροὺς Ἰουδαίους, τοὺς ὁποίους
ξερνᾷ ἡ νέα Παλαιστίνη, ἡ Χίος, εἰς τὰς τραπεζικὰς ἀγορὰς
τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Ἀθηνῶν, τῶν Παρισίων καὶ
τοῦ Λονδίνου.

Μᾶς μένει λοιπὸν τὸ ἥμισυ τῶν προσόδων μας διὰ νὰ
πληρώσωμεν τὸν Βασιλέα μας, οὐχὶ μετὰ βόας ἢ μετὰ τράγους
κατὰ τὸ δημοικὸν ἔθος, διότι τότε εὐχαρίστως θὰ ἔθεσπί-
ζομεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἱκανὸν μέρος τοῦ κρασφόρου ποιμνίου
τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀρχίζοντες ἀπὸ τοὺς ὑπουργούς μας, ἀλλὰ
μετὰ σιλιπνὰ κερμάτια φέροντα τὴν ἀγένειον προτομήν του.
Ἀκολουθῶς θὰ πληρώσωμεν τὰ κλαγγάζοντα ἀρειμανίως
ξίφη τῶν ὑποστρατήγων, συνταγματάρχων κλπ. κλπ. ναυάρ-
χων τοῦ Γεροστάδιν. Ἀκολουθῶς θὰ πληρώσωμεν τὴν κου-
ραμάναν τοῦ πτωχοῦ ἐπιστράτου, τὸν ὁποῖον βιαίως ἀφῆρ-
πασεν ὁ Πίττ τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας ἀπὸ τοῦ ἀρό-
τρου του, διὰ συναλλαγματικῆς ἀποφασισθείσης μεταξὺ τῆς
ὁμίχλης τῆς Βαλτικῆς, ὅπως τὸν παραδώσῃ εἰς τὸν Ἀλέ-
ξανδρον τῶν Φερρών, ὅπως (προσοχή μετὰ ὅπως διότι εἶνε

πίζει καὶ πάσχει ἐνώπιόν σου· διότι εἶσαι φοβερά ὡς ὁ ὄρη
καὶ φιλόστοργος συγχρόνως ὡς μήτηρ πρὸς τὴν φύσιν καὶ
τὰ ὄντα. Σύρεῖς ὀπισθεν σου τὴν σελήνην ὡς οὐράνιον ἔλεος
τοῖς θνητοῖς, ἥτις κοιμίζει τὰ δεινὰ πάθη καὶ ἀφυπνίζει
τὴν ἀγάπην ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ διασπείρει ἐπὶ τῆς
γῆς ἀπειροπληθεῖς ὀνείρους, οἵτινες ρόδα κρατοῦντες ἐν χει-
σὶ, περιεργάζονται τὰς ὑπνωττούσας συνειδήσεις καὶ ἢ
προσφέρουσι τὴν εὐωδίαν τοῦ ἀνθους ἢ προτείνουσι τὰς
ἀκάνθας κατὰ τὰ ἔργα ἐκάστης. Σὺ συμπαρίστασαι καὶ εἰς
τὴν ἀγωνίαν τῶν ἀγρυπνούντων καὶ ἐπιψάσεις τρυφερῶς
τὰς καιρίας πληγὰς τῆς ψυχῆς καὶ ἐξεγείρεις τὰς μυστηριώ-
δεις παρηγόρους δυνάμεις, ὡς ἀληθὴς μήτηρ καὶ τροφὸς τῶν
μυστηρίων.

III

Ἐὰν δὲν ἀγαπῶ τὸν ἀστερόεντά σου οὐρανὸν, ὦ Ἀττικῇ,
καὶ τὴν ἡμερωτάτην τῆς σελήνης σου ὄψιν, ὅταν περιβάλλῃ
ὡς πάγχευρος καὶ ἱερὸς πέπλος τὰ ὄρη καὶ τὰς πεδιάδας,
καὶ τὰς ἄκτας καὶ τὰ κύματα, χεῖρες ἐχθροῦ νὰ κλείσωσ
τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἀλλογλώσσων ἄσματα νὰ με προ-
πέμψωσιν εἰς τὸν τάφον. Ἐὰν δὲν ἀγαπῶ τοὺς αἰώνιους
σου ἀστέρας, φέγγοντας ἐν γαλῆνοτάτῃ εὐδίᾳ ὥσει πο-
λύφωτος λυχνία τῆς θείας χάριτος καὶ τὴν λεπτὴν καὶ μυ-
σταγωγὸν τῆς αὔρας σου πνοήν, ὁπότεν κινῇ τὰ δροσερά

τῶν δένδρων φύλλα καὶ διεσπύρῃ εἰς τὰ βάθη τῶν κατα-
πεπονημένων καρδιῶν· ἐὰν δὲν ἀγαπῶ τὸ λευκὸν σου χῶμα,
τὸ μαρμαῖρον ἐν τῇ νυκτί, καὶ τὴν ἀπερίγραπτον εἰρήνην τῆς
σιλιπνῆς θαλάσσης σου, ἥτις χύνεται ἐρωτικῇ εἰς τοὺς το-
σοῦτους κόλπους σου μετὰ ψιθύρισμα βαθείας ἀλλ' ἡρέμου πε-
ριπαθείας· ἐὰν δὲν σ' ἀγαπῶ, ὦ νύξ Ἀττικῇ, ὑπὲρ τὴν δό-
ξαν στέμματος καὶ ὑπὲρ τὴν ἡδυπάθειαν γυναικὸς καὶ τοὺς
πόθους τῆς ἰδίας μου φαντασίας, ἀγάπῃ ἄλλῃ μηδέποτε ἄς
εἰσέλθῃ εἰς τὴν καρδίαν μου καὶ τὸ θάλπος ἐλπίδος ἄς μὴ
ἐπιφοιτήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν μου. Μακάριος ὅστις βλέπει τὴν
σελήνην ἀναθρώσκουσαν ὀπισθεν τοῦ πολυκορύφου Ἰμπτ-
τοῦ καὶ ἐπὶ τῆς χρυσοβαροῦς ταύτης ταινίας, ἥς τὸ ἄκρον
περιβρέχει ὁ Σαρωνικὸς, ὀρχομέναις λευκαῖς ὀρειάδας ἐν ὠ-
ραῖς μεσονυκτίαις! Μακάριος ὅστις ἐβημάτισε κατὰ τὰς
ἄκτας τοῦ Φαλήρου ἢ ἐπὶ τῆς Σουνιάδος ἄκρας καὶ ἠερόα-
σατο τὴν μολπὴν τῶν Νηρηίδων καὶ εἶδε τὰ λιπαρά αὐτῶν
σώματα φιλοπαιγμονοῦντα καὶ διαλάμποντα μεταξὺ τῶν
κυμάτων.

IV

Σιγὴ! σιγὴ! μυστήρια παρέρχονται ὑπεράνω τῆς γῆς
ἀδιόρατα καὶ ἀνεπαίσθητα εἰμὴ εἰς τὴν ἀθάνατον ψυχὴν·
μυριοπληθεῖς δυνάμεις τῆς φύσεως σπεύδουσιν ἀπ' ἀνατο-
λῶν, ἀπὸ δυσμῶν, ἀπὸ βορρᾶ, ἀπὸ νότου, ἀπὸ τῶν σωμα-

ἐφόδια τῶν δημοσίων γραφείων) τὸν ψοφῆσιν ἀπὸ τύφον ἢ μνηνιγίτιδα ἐντὸς τῶν ὁδωδότην νοσοκομείων, ἢ τὸν καυτηρίασιν εἰς τὰς παρελάσεις καὶ τὰς κηδεῖας, ὅπως καταστήσῃ ἐπίσημα ὑποκείμενα ἐνωμοτάρχας τινὰς τῆς χωροφυλακῆς. Ἐρχομεν ἔπειτα τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον πατριάν τῆς ὑπαλληλίας, νομάρχας, γραμματεῖς, ἐπάρχους, τελῶνας, ἐφόρους, ταμίας, δικαστὰς, δασκάλους, καὶ τόσας ἄλλας μάστιγας, ἃς δὲν εἰξεύρω διατί ὁ Μωϋσῆς δὲν ἀπέστελλε μιᾷ καὶ καλῇ κατὰ τοῦ Φαραῶ, ἀντὶ νὰ χάνεται εἰς ὄρεῖς καὶ ἀκρίδας. Ἐρχομεν συντάξεις, βοηθήματα, ὑποτροφίας, ὑπερτροφίας, διατροφίας, ὅλα τὰ σύνθετα τοῦ τρέφω, καὶ τρέφω ὠρεῶν μάλιστα. Ἐρχομεν τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀνθυπάτων καὶ τῶν πραιτωριανῶν εἰς τὰς κατακτηθείσας νέας ἐπαρχίας, αἵτινες θ' ἀγιασθῶσι διὰ τοῦ ὕδατος τῆς Βρωμολίμνης καὶ ὑπὸ τὴν θαυματουργὴν ἐπήρειαν αὐτοῦ θὰ ἐξοδεύωνται δι' αὐτὰς τὸ τριπλάσιον τῶν ἀποφερομένων ἐξ αὐτῶν εἰσοδημάτων.

Νοεῖται ὅτι διὰ τὸν Νεῖλον τοῦτον τῆς σπατάλης καὶ τῆς διαρπαγῆς δὲν ἐξαρκεῖ τὸ ἐλεεινὸν ἡμῖς τὸ ὅποιον ἀφίνει εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ ραχιτικῆς αὐτοῦ Κράτους, ἢ σχολιὰ συνειδήσεως τῶν ἐλλήνων ὡς Γαουτιδῶν τοῦ Πέρα. Ἐπομένως κατ' ἔτος γεννᾶται καὶ νέον ἔλλειμμα ὅπερ αὐξάνει πάλιν κατ' ἔτος ταχέως καὶ τεραστίως ὡς κόρη ἐν ἡλικίᾳ ὑπανδρείας.

Τοιῦδε τῷ τρόπῳ συλοῦνται καὶ λαφυραγωγοῦνται ἡμῶν τῶν πτωχῶν, τῶν ἐργαζομένων διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ τῆς διανοίας πρὸς πορισμὸν ἄρτου, οἱ κόποι καὶ ἰδρώτες τοιῦ δε τῷ τρόπῳ τοῦ ἔθνους αἱ πρόσοδοι ἀπορροφῶνται λαϊμάργως καὶ ἐξαφανίζονται ἐντὸς φοβεροῦ καταποτήρος τῆς ἀσωτίας καὶ τῆς πλεονεξίας, τῶν ἀρχολιπάρων καὶ τῶν κερδοσκοπῶν.

Καὶ μὴ νομίσητε ὅτι αἱ πρόσοδοι αὗται εἶναι μικραί. Αἱ πρόσοδοι ἀναλόγως πρὸς τὴν ἐπέκτασιν, τὸν πληθυσμὸν, πρὸς τὴν πενίαν, πρὸς τὴν ἀφορίαν, εἶναι πολλαί. Οἱ φόροι

ἐξευρεθέντες καὶ ἐφαρμοσθέντες παρ' οἰκονομολόγων ἐχόντων ἔνστικτα Νταβέλη, καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μας ἐλαφροὶ ὡς τὰ ἀρχαῖα casse-tête. Πληρόνομεν διὰ τὰ εἶδη πάντα τῆς τε πρώτης καὶ τῆς τελευταίας ἀνάγκης, τετραπλάσιαν τιμὴν, καὶ τοῦτο διότι τὴν ἀκόρεστον πλεονεξίαν τοῦ Ἑλλήνος ἐμπόρου ὑποδοθεῖ καὶ ἐπιτείνει ἡ βράναυτος ἐπιβολὴ δασμῶν τελωνιακῶν, ἀληθῶς ἀφορητῶν, οὐδὲν δὲ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν καὶ ὅσον καὶ ἂν οἰμώζωμεν θὰ πληρώσωμεν, ἀφοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν πάντα τὰ εἶδη τῆς καταναλώσεως, πάντα τὰ εἶδη τῆς πολυτελείας, πάντα τὰ πρὸς τὸν βίον χρήσιμα ἐν γένει ἀπὸ τῆς βελόνης μέχρι τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἀπὸ τῶν ὑφασμάτων μέχρι τῶν φωσφορικῶν πυρῶν, διότι ἡ αὐξουσα, ἀνθηρὰ κλπ. κλπ. βιομηχανία μας εὐρίσκεται ἀκόμη ἐν τῷ νῷ τῶν μεγαλουργῶν ἐπιχειρηματιῶν μας — οἵτινες προτιμῶσι κάλλιον νὰ μᾶς ἐκδέρωσι τοκογλυφοῦντες ἢ νὰ διαθέσωσι τὰ κεφάλαιά των πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς βιομηχανίας — καὶ ἐν τοῖς Καζαμίαις καὶ ταῖς Γεωγραφίαις. Εἶτα ἐπιβαρυνόμεθα μὲ μύρια ἄλλα εἶδη φόρων ἐμμέσων καὶ ἀμέσων, οἵτινες ἀδεξίως καὶ ἀδίκως διανεμημένοι βαρύνουσιν ἐπαχθῶς καὶ ἰδίως τὰς τάξεις ἐκεῖνας αἵτινες ταλαιπωροῦμεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς τυραννίας καὶ φαύλου δημαγωγίας καὶ τοῦ κεφαλαίου ἔχουσιν ἀνάγκην ἀνακουφίσεως καὶ περιθάλψεως.

Καὶ ὅμως οἱ φόροι οὗτοι, ὅσον ἐπαχθεῖς καὶ ἂν ᾧσι, μὴ ἐξαρκοῦντες νὰ πληρώσωσι τὰ κενὰ τῆς ἀνηκούστου σπατάλης, δεόν νὰ αὐξηθῶσι, νὰ γείνωσιν ἐπαχθέστεροι. Διὰ τὴν ὥραν ἔχομεν καὶ τρώγομεν ἀπὸ τὰ ἔτοιμα· ἀλλ' ὅταν τελειώσουν τί θὰ γείνη; Περὶ τούτου θὰ μεριμνήσῃ ἡ σοφὴ κεφαλὴ τοῦ Κόλμπερτ τῆς Παρνασσίδος, τοῦ Νέκκερ τῶν Καλαβρύτων, τοῦ Φώσσετ τῆς Τριφυλλίας. Φόρους ἐπὶ φόρων, μέχρις ὅτου ἐξαντληθῇ καὶ ἡ τελευταία ἰκμὰς τοῦ ζωτικῆς ἡμῶν χυμοῦ, μέχρις ὅτου πυκνωθῇ ἀπιστεῦτως τὸ στρώμα τοῦ λίπους, τὸ περιβάλλον τὰς σάρκας τῶν ἀδδηφάγων παρασίτων τοῦ χρηματιστηρίου, τῶν ὀργιαζόντων ἀκολάστως

των, τῶν ἀνέμων, τῶν ὑδάτων, ἀπὸ τοῦ αἰθέρος καὶ τοῦ φωτός, ἵνα ἐνισχύσωσι πᾶν σπέρμα, τείνουν πρὸς ζωογονίαν, καὶ βοηθήσωσι πᾶσαν ἐπικαιρὸν γέννησιν καὶ γαλουχήσωσι πᾶσαν ὑπαρξίν νεογενῆ· ὑπὸ τὸν σκοτεινὸν μανδύαν τῆς νυκτὸς οὐσαὶ καὶ ἰδιότητες ἀναβλαστάνουσι, μορφαὶ καὶ κάλλη διανεμόνται· γένῃ διακρίνονται, λειτουργοῦν ἀναρίθμητοι προορίζονται, ἐνέργειαι συνάπτονται, παραλληλίζονται, ἀμιλλῶνται, συμμεταμορφοῦνται, ἐναλλάσσουσι, καὶ ἐν ᾧ τὸ ἔργον τῆς ζωῆς ὑφαίνεται πανταχοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, ὁ θάνατος συμπλέκεται μετ' αὐτοῦ εἰς νήματα ῥιζοβόλα, ἀδιόρατα, ἀπερίγραπτα, σκολιότεχνα, κραταιότατα. Καὶ ἐκ τηλικαύτης ἐργασίας, ἐν ᾗ τὸσαῦται δυνάμεις συγκρούονται καὶ ἀντιμάχονται, μῆτε μία φωνή, μῆτε σιγῆς διακοπὴ, μῆτε ἐν λάθος, ἀπ' αἰώνων, ἀπὸ μυριάδων αἰώνων. Πεπερασμένον καὶ ἄπειρον βυθίζονται ἐν τῷ ὠκεανῷ τοῦ χρόνου ὡς εἰς λουτρὸν διαδοχικῆς καὶ ἀδιαλείπτου παλιγγενεσίας, ὡς ἡ θεότης καὶ ἡ φύσις, καὶ τόσῳ συνάπτονται καὶ συναδελφίζονται, ὥστε τὸ ἐν ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐν τῷ ἐτέρῳ καὶ ἀποτελοῦσιν ἓνα νόμον καὶ μίαν δυνάμιν. Καὶ ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς καὶ τῆς αἰωνίας φθορᾶς, ὁ κολοσσὸς τοῦ σύμπαντος, αἰώνιος αὐτὸς καὶ ἀφθαρτος καὶ ἀναλλοίωτος, αἵρεται ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, οὐχὶ ὡς τέρας πανθενὲς καὶ φοβερόν, οὐχὶ ὡς χάος καὶ ἑλιγγος, ἀλλ' ὡς καλλοῦν καὶ ἀρμονία ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ ἀνεκλάητος.

W

Σπούδασον τὸ χρυσόγραφον τοῦτο βιβλίον, ὦ ψυχὴ! Βίς τὰ ἀθάνατα ταῦτα γράμματα, ἡ ἀνθρωπότης δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ βίου καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ μέλλοντος. Αἱ σελίδες αὐτοῦ φωτοβολοῦσι τὴν ἐλπίδα καὶ πάλιν τὴν ἐλπίδα, ὡς κολυμβήθραν αἰωνίας ἀναγεννήσεως· διότι ἡ ἐλπίς εἶναι αἰωνία, ὡς ὁ οὐρανός, ἐξ οὗ ἀπορρέει. Ἐν ἄστρον διαχέει θεῖαν χάριν, ἐπαρκῆ διὰ χιλιάδας ἀπεσκληρυμένους συνειδήσεις, καὶ παρηγορίαν διὰ μυριάδας ἀηλιπισμένων· οὐδὲ ἐξαρκοῦσι τὰ πάθη καὶ τὰ δεινὰ τῆς ἀνθρωπότητος, νὰ ἐξαντλήσωσι τὸ οὐράνιον ἔλεος καὶ τὴν ἐπισκεΐαν τοῦ Πλάστου. Ἀλαζὼν κεφαλὴ, ἡ κορυφὴ σου δὲν θέλει φθάσει τὸν χαμηλότερον τῶν ἀστέρων· ὑποκριτὰ, ἰδὲ τὴν διαύγειαν τῶν γρηγορούντων τούτων ὀφθαλμῶν, καὶ ἃς συγχισθῶσιν οἱ ἐπίβουλοι καὶ πολυδαίδαλοι σου διαλογισμοί· τῷ πεινῶντι ὑπάρχει μάννα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῷ δούλῳ ἀνήκει τὸ στερέωμα ἐξ ἔσου καὶ τῷ δεσπότη· ἰσχυροὶ καὶ ταπεινοί, ὄλβιοι καὶ πάσχοντες, ἀγαθοὶ καὶ πονηροὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν θαυμασίων τῆς νυκτὸς μεταλαμβάνουσι τῶν ναμάτων τῆς κατανύξεως καὶ τοῦ ἀγιασμοῦ, καὶ ἐπικοινωνοῦσι τῇ θεῇ συνάρεσι, ὡς ἀκτίνες διάφοροι ἰνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ παναχράντου λύχνου τῆς θεότητος. Αἱ ψυχαὶ ἀποσπόμεναι ἐκ τῶν σκοτίων ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς κοσμικῆς μερίμνης συγχοροστατοῦσι τοῖς ἀγγέλοις καὶ

εἰς τὴν τράπεζαν, ἣν ἐστρώσαμεν αὐτοῖς ἡμεῖς οἱ νήστες. Καὶ ἂν οἱ φόροι λείψωσι, δάνεια νέα ἐπὶ δανείων μετὰ τόκους Ἰουδαίους, ἀκατονομάστους. Καὶ οὕτω βαίνοντες ἀπὸ τῶν φόρων εἰς τὰ δάνεια, καὶ ἀπὸ τὰ δάνεια εἰς τοὺς φόρους, εὐρύνομεν ἡμέραν παρ' ἡμέραν τὸ χάσμα, ὅπερ μέλλει νὰ καταπίῃ καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ κλέος τῆς καὶ τὸν Παρθενῶνα, καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ Κόκλα, καὶ τὸν Καλλιγᾶν καὶ τὰ Ἡμερήσια Νία.

Τοιαύτην διορῶ ἐγὼ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας μας. Τοιαύτη εἶνε ἡ ὑπὸ οἰκονομικὴν ἐποψίν εὐημερία ἡμῶν. Ἰσως αἱ σικαὶ τῆς εἰκόνας μου εἶναι ἀμαυρότεροι τοῦ δέοντος, ἀλλὰ τὸ διάγραμμα δὲν ἀπέχει τοῦ ἀληθοῦς. Ὅπως καὶ ἂν μεταβάλλετε τοὺς ὅρους, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ θὰ εὕρητε ἐξαγόμενον. — Εἴμεθα κατεστραμμένοι οἰκονομικῶς καὶ βαίνομεν πρὸς ὄλεθρον.

Ἡρχισα ἀπὸ τῆς οἰκονομίας διότι αὕτη εἶναι ἡ βῆσις. Ἐκείνη προετοιμάζει τὸν ζωηφόρον χυμὸν δι' οὗ τρέφονται καὶ εὐεκτοῦσι τὰ μέλη. Ὅταν ἡ πηγὴ εἶνε νοσηρὰ καὶ νενοθευμένη, τότε εἰς τὰς φλέβας διαρρέει λύμφη καὶ πύον, ὃ δὲ μαρασμὸς καὶ ἡ φθίσις ἐπικρατεῖται ἀφευκτος. Πόσους δὲ νοσηροὺς χυμοὺς ἐγκλείει ὁ χοιραδικὸς ὀργανισμὸς ἡμῶν ἀδηλον εἰσέτι. Τὸ ταμεῖον ὠθῶν, ἐξάνθημα ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ὀργανισμὸς μας ἐξειληκώθη ὅλος ἐσωτερικῶς.

Ἦθελον νὰ προχωρήσω ἵνα ἐξετάσω καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ θεματός μου, ἀλλὰ ρίπτω τὸ βλέμμα εἰς τὴν Ἑφημερίδα, ἣν μοι φέρουσι ταύτην τὴν στιγμήν, καὶ βλέπω ὅτι δὲν πρέπει νὰ κοπιᾷ τις πολὺ, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τοῦ γενικοῦ πυρετοῦ καὶ τῆς πανολεθρίας. Λαμβάνων τοῦτο ὑπ' ὄψιν, ἀποθέτω τὸν πικρόχολον κάλαμον, καὶ σὰς παρακαλῶ, ἂν δὲν κόψῃ ἐμὲ ἢ σὰς ἡ γαστρικὴ καὶ ὁ τύφος, δι' ὃν ποτίζει τὰς ὁδοὺς ἡ φιλόανθρωπος δημαρχία, εἰς τὸ προσεχὲς μάθημα, ὅπου θὰ ἐμιλήσω περὶ δημοσίων ἔργων.

συμπαρίστανται καὶ συναγωνίζονται ἐν τῷ ἔργῳ τῆς δημιουργίας μετὰ τῆς θείας παντοδυναμίας, ὡς πολυόματοι καὶ ἐξαπτέρυγοι ἀγγελιαφόροι τῶν βουλῶν τῆς προνοίας καὶ ὡς ἐργάται μυριοδύναμοι καὶ μυριάσχολοι μιᾶς θελήσεως καὶ ἑνὸς σκοποῦ· οὕτως ὁ ἠθικὸς κόσμος ἀποκαλύπτεται καὶ ἐκπηγάζει ἐκ τῶν ἀρτηριῶν τῆς φύσεως καὶ θεὸς καὶ φύσις, συγγέονται εἰς μίαν μεγαλειότητα, ἐκθαμβοῦσαν τὰ ἀνθρώπινα πλάσματα.

ΙΑ

Ὡς Ἀττικὴ, ἐὰν τὸ πνεῦμα τῆς μεγαλοφυΐας σου δὲν ζῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον σήμερον, ἀλλ' ἐξέρχεται τοῦλάχιστον τὴν νύκτα ἐκ τῶν προγονικῶν τάφων, καὶ ἐπισκέπτεται τὰ ἀρχαῖα αὐτοῦ σκηνώματα, καὶ ἐντρυφᾷ ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναμνήσεσι καὶ κλαίει ἐπὶ τοῖς παρῳχημένοις χρόνοις. Ἐκεῖ μεταξὺ τῶν αἰθέρων καὶ τῶν ἀκτίνων ἐπὶ τῶν σιελόνων εἰσέτι μαρμάρων τῆς Ἀκροπόλεως, βλέπω συχνάκις τὴν νύκτα τὴν ἡρωϊκὴν παράστασιν καὶ τὴν ὀλύμπιον μορφήν τοῦ Περικλέους, χειρονομοῦντος χειρονομίαν ἀπεριγράπτου περιφρονήσεως πρὸς τὴν κοιμωμένην φυλὴν τοῦ· οἱ οὐρανοὶ χειροκροτοῦσι τὴν ἐμφάνισιν τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ἀλλ' ἡ καρδιά μου πατάσσει καὶ τὰ ὄμματα μου χύνουσι προυνούς δακρύων καὶ τὸ μεγάλτιμον φάντασμα ἀφανίζεται μετὰ τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ ὀργῆς καὶ τῆς θαθείας πικρίας.

Χεσμέες ὁ Ἰμβριος.

Διὸ, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοὶ ἐννοήσαντες ἡμῶν τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς . . . ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σὰς κλείσω διὰ τὴν ὡραν τὴν θύραν εἰς τὴν μύτην.

Ego

Κάτω ὁ Δήμαρχος μετὰ τὸ Συμβούλιον.

Ἐπρεπε νὰ πληρωθῇ ἡ πρωτεύουσα ἀσθενῶν, νὰ γίνῃ ἐναρξίς προπομπῆς θυμάτων, νὰ ἐνσκήψῃ δηλαδὴ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀληθὲς ἐπιδημία, ὡς ὁ λοιμὸς εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἡ χολέρα εἰς τὴν Μέκκαν, νὰ καταληφθῶσιν οἱ κάτοικοι ὑπὸ φόβων θανατηφόρων νοσημάτων, νὰ συμπυκνωθῇ ἡ ἀτμοσφαῖρα ἀπὸ δειλίαν καὶ ὑποψίας, νὰ μὴ δύναται τις νὰ τρώγῃ ἀφόβως, νὰ πίνῃ ἀφόβως, νὰ διανοκτερεύῃ ἀφόβως, νὰ στείλῃ εἰς τὸν διάβολον τὸν Ἀπόλλωνα μετὰ τὴν Κιαραμόντε καὶ τὸν Ἰλισσὸν τοῦ, τὸ Ἄριτρον τῶν Νυμφῶν μετὰ τὸ ξυλοκόπημα τῶν παλιάτσων τοῦ, νὰ ταραχθῇ ὁ προὔπολογισμὸς ὅλων τῶν οἰκογενειῶν, χρήματα εἰς φάρμακα, χρήματα εἰς ἰατροὺς, φορολογία ἀλλαγῆς διαίτης, ἔπρεπε νὰ μετατεθῶμεν εἰς κατάστασιν ἀκροσφαλῆ ὡς νὰ διστελοῦμεν ὑπὸ πολιορκίαν, νὰ λειποτακτῇ πανταχόθεν ἡ ἡσυχία, ἐκάστη οἰκογένεια νὰ ἔχῃ τὸν ἀσθενῆ τῆς, αἱ φίλαι νὰ διασπασθῶσι, τὸ Φάληρον νὰ ἐρημωθῇ, τὰ λουτρά νὰ διακοπῶσιν, οἱ ἀγυρικώτεροι τῶν ἱατρῶν νὰ ἔχωσι δουλειαίς, ἡ Ἑφημερίς νὰ συμβουλευῇ τοὺς ἀναγνώστας τῆς ν' ἀπέχωσιν ἀπὸ τῶν ὑποχωρημάτων τῶν δυσεντερικῶν—διὰ νὰ γνωσθῇ, νὰ γνωρισθῇ, ν' ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον πρὸ δυνάμει ἀκριβῶς ἔτῳν ἐλιθοβολοῦμεν μετὰ ἀνθοδέσμας καὶ ζητωκραυγὰς διὰ νὰ τὸν καθίσωμεν εἰς τὸ θρόνῳ τῆς Δημαρχίας εἶναι ἕνας ἀναίσθητος, ὅστις μὴ αἰσθανόμενος οὗτ' ἐννοῶν ἂν ζῇ ἢ ἂν ὑπάρχῃ, πολὺ ὀλιγώτερον δύναται νὰ αἰσθανθῇ ἂν εἶναι ἢ ὅχι Δήμαρχος Ἀθηναίων, ἂν ὑπάρχῃ πρωτεύουσα, ἂν ὑπάρχουν ὅροι ζωῆς τῆς πρωτεύουσας, ἂν θεωρητέα καὶ ἡ πρωτεύουσα ὡς σῶμα τὸ ὁποῖον ἂν διατηρῆς ἐν καθαρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ ὑγιαίνει καὶ τρέφεται, ἐνῷ ἂν τὸ λούγῃ ἐντὸς οὐρῶν καὶ τὸ τρέφῃς διὰ τῶν ὑποχωρημάτων τῆς Ἑφημερίδος, ἀσφυκτιᾷ καὶ πνίγεται!

Ὁ ἀναίσθητος αὐτὸς ἐπνίξε λοιπὸν τὰς Ἀθήνας ἐντὸς οὐρῶν καὶ ἐκαυχῆθη ὅτι ἡ Δημαρχικὴ του περίοδος θὰ ἐκτιμηθῇ μίαν ἡμέραν ὡς **περίοδος τῆς πολυουρίας**. Τί δήμαρχος καὶ τί συμβούλιον! Δήμαρχος ὅστις γελᾷ διὰ τοῦ ὀμιλῶσι σοδαρῶς, καὶ σκυθρωπάζει ἀπ' ἐναντίας ὅταν τοῦ ἀστατίζωνται. Δήμαρχος ὅστις, ἐλθὼν ὡς εἰδικότης ὑδραυλικῆς, ἐβρόμισεν ὅλα τὰ νερά μας καὶ ἔστειλε ἑκατοντάδας οὐρῶν εἰς τὸ Λουτράκι διὰ νὰ θεραπευθῶσιν ἀπὸ ψαμμίας τὴν ὁποίαν ἔπαθον ἐξαιτίας τοῦ, καὶ θὰ στείλῃ χιλιάδας ἀπόρων εἰς τὸ Βασιλεῖον τοῦ ἀπαισίου ἀρχινεκροθάφτου Κλάδου. Δήμαρχος ὅστις ἔχει σύμβουλον καὶ ἀδυναμίαν τοῦ τὸν μωρὸν Λεβίδην. Δήμαρχος ὅστις ἐφρόντισεν ἀντὶ οὐρητηρίων νὰ πληρῶσῃ τὴν πόλιν οὐρῶν καὶ ἀντὶ δρόμων κονιορτοῦ καὶ ἀντὶ νεροῦ ἄμμου καὶ ἀντὶ ὀχετῶν ὑπογείων ὀχετῶν ἐπιγείων. Δήμαρχος ὅστις τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἐνιαυτοῦ λείπει ἀπὸ τὴν πρωτεύουσάν, τὸ δ' ἄλ-